T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 512
KARAR NO : 2017 / 553
KARAR TR : 25.09.2017

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza sonucu oluştuğu öne sürülen zararın rücuan tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : A. S.A.Ş.
Vekili : Av. F. P.
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. A. A.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı şirketin sigortalamış olduğu 34 … 8858 plakalı aracın, 26/08/2013 tarihinde Şile istikametinden Üsküdar istikametine doğru seyretmekteyken, Taşdelen ayrımına geldiğinde, ayırıcı levha olmaması nedeniyle orta refüje çıkması sonucu tek taraflı maddi hasarlı trafik kazası sonucunda uğranılan zarar nedeniyle sigortalıya ödenen 7.657,33-TL tutarın ödeme tarihi olan 09/12/2013 tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 13.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 25.10.2016 gün ve E:2016/405, K:2016/396 sayılı kararı ile "…Dava, 6762 sayılı TTK'nin 1301. maddesinden (6102 sayılı TTK'nin 1472. maddesi) kaynaklanan rücuen tazminat istemine ilişkindir.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı kamu tüzel kişisi olup, kamu hizmeti görmekle yükümlü bulunmaları nedeniyle kamu hizmetleri sırasında verdikleri iddia olunan zararlardan dolayı oluşan sorumlulukları özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerektiğinden hizmet kusuruna dayanılarak davalı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı aleyhine açılan bu davanın HMK 114/1-b.maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK 115/2.maddesi gereğince dava şartı yokluğundan usulden reddine" şeklinde karar vermiş, verilen karar istinaf edilmeden 02/05/2017 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 8. İDARE MAHKEMESİ: 31.05.2017 gün ve E:2017/986 sayılı kararı ile "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 2. maddesinde, bu Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve karayollarında uygulanacağı ifade edilmiş; aksine bir hüküm yoksa Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da, Bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüş, diğer yandan aynı Kanunun 3. maddesinde de Geçiş yolu" nun; araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun, karayolu üzerinde bulunan kısmı olarak tanımlanmış, aynı Kanunun 7. ve devamı maddelerinde karayollarının yapım ve bakımdan sorumlu olan idarenin can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmanın, görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne, 2918 sayılı Kanuna eklenen Geçici 21. maddede ise; "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz." hükmüne yer verilmiştir.

2918 sayılı Yasa'nın 110. maddesinde yer alan hüküm nedeniyle öncelikle görevli yargı yerinin belirlenmesi gerekmektedir. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkeme olan Uyuşmazlık Mahkemesinin bu konudaki kararlarının irdelenmesi de yararlı olacaktır.

18.06.2012 gün ve 28327 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarına

bakıldığında, köprüde trafik kazası yaparak yaşamını yitiren şahsın yakınları tarafından, yolun ve köprünün yol bakım, onarım ve yapımının uygun olmadığı, hiçbir işaretlemenin bulunmadığı, bu eksiklerin oluşan kazaya büyük ölçüde sebebiyet verdiği, kazanın hizmet kusuru nedeniyle meydana geldiği ileri sürülerek açılan tazminat davasında çıkan görev uyuşmazlığı sonucu Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 04.06.2012 gün ve E:2012/107, K:2012/134 sayılı kararı ile "2918 sayılı Yasanın 110. Maddesinin 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe girdiği gözetildiğinde, göreve ilişkin hükmün bu tarihten önce idari yargı yerinde açılmış olan davalara uygulanmayacağı açıktır. Bu durumda, görev maddesinin yürürlük tarihi olan 19.1.2011 tarihinden önce (14.5.2010 tarihinde) idari yargı yerinde açılmış olan iş bu davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine karar verilmiş, yine resmi bir aracın yolda bulunan rögar kapağına çarpması nedeniyle hasara uğraması sonucu açılan dava sonucunda çıkarılan görev uyuşmazlığı sonucu Mahkemenin, 04.06.2012 gün ve E.2012/101, K:2012/133 sayılı kararı ile "2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine karar verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirketin sigortalamış olduğu 34 VP 8858 plakalı aracın, 26/08/2013 tarihinde Şile istikametinden Üsküdar istikametine doğru seyretmekteyken Taşdelen ayrımına geldiğinde ayırıcı levha olmaması nedeniyle orta refüje çıkması sonucu tek taraflı maddi hasarlı trafik kazası sonucunda uğranılan zarar nedeniyle sigortalıya ödenen 7.657,33-TL tutarın ödeme tarihi olan 09/12/2013 tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi' ne karşı ilk olarak İstanbul 13.Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açıldığı, açılan davada yapılan yargılama neticesinde İstanbul 13.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 06/10/2015 tarih ve E:2014/378, K:2015/371 sayılı kararıyla kısmen kabul kısmen red kararı verildiği, kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin 04/05/2016 tarih ve E:2016/1021, K:2016/5457 sayılı kararıyla davanın usulden reddi gerektiği gerekçesiyle bozulduğu, İstanbul 13.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 25/10/2016 tarih ve E:2016/405, K:2016/396 sayılı kararıyla Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin bozma kararına uyularak davanın idari yargıda görülmesi gerektiği gerekçesiyle yargı yolu nedeni ile dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verildiği, kararın tebliğ edilmesi üzerine ise bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun yukarıda belirtilen 7. maddesi ile davalı idareye verilmiş görev, yetki ve sorumlulukların gereği gibi yerine getirilmediğinden bahisle açıldığı ve sigortalı aracın karayolu üzerinde maddi hasara uğradığı hususları dikkate alındığında, bu doğrultuda 2918 sayılı Kanun'dan doğan sorumluluk davası kapsamında bulunduğu ve aynı Kanun'un yukarıda metni yazılı 110. maddesi hükmü uyarınca ve kesin olan Uyuşmazlık Mahkemesi kararları da dikkate alındığında davada adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır" düşüncesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi hükümleri uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş, dosya Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 25.09.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının, ekindeki adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen maddi hasarlı kaza nedeniyle davacı tarafından evvelce ödenen tazminatın davalı Belediyeden rücuan tahsili istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu

gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, İstanbul 8. İdare Mahkemesinin Başvurusunun Kabulü ile İstanbul 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 25.10.2016 gün ve E:2016/405, K:2016/396 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 8. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 25.10.2016 gün ve E:2016/405, K:2016/396 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.09.2017 gününde, Üyelerden Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Ali ÇOLAK	Ahmet Tevfik ERGİNBAY	Suna TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyoruz. 25.09.2017

Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI